

vil tilføje, at jeg heller ikke anser et saadant Maal for hverken paakrævet eller egentlig ønskeligt. Baade Banerne, Postvæsenet og Telegraf- og Telefonvæsenet tjener Formaal, som efter min Mening i høj Grad retfærdiggør, at Staten, vort fælles Samfund, yder Bidrag til deres forsvarlige Drift. Naar Spørgsmaalet om Forrentning i den seneste Tid er kommet saa overordentlig stærkt frem, saa stærkt, at den ærede Ordfører for Venstre (Stensballe) i sin Tale i forrige Møde kunde sige, at nu stod dette som et Hovedkrav til disse Virksomheder, stillet af Rigsdagens samtlige Partier, maa det vel skyldes de fortvivlede Pengeforhold, vi har været inde under. Jeg for mit Vedkommende vil dog i høj Grad advare imod, at dette Hovedkrav ender med at blive Ene-stekravet til disse Virksomheder. De tjener Formaal, gentager jeg, som i høj Grad gør det rimeligt, at Staten støtter dem. Jeg kunde f. Eks. paapege, at det utvivlsomt vilde være et meget stort Fremskridt i kulturel Henseende, om vi snarest kunde faa de høje Posttakster sat ned. Ærede Medlemmer vil forstaa, at jeg ud fra denne Betragtning maa vende mig imod dette, at man deler Statsbanerne i forskellige Klasser, i forskellige Typer: Nogle Baner, af hvilke man mener med Rette at kunne kræve fuld Forrentning, andre, som maaske ikke kan svare den hele Forrentning, og igen andre, som er anlagt med kulturelt Formaal eller andre Formaal end de rent pengelige, og af hvilke man slet ingen Forrentning kræver. Jeg ser af den Udtalelse fra Jernbaneraadet, som ledsager Lovforslagene, at et Mindretal i Jernbaneraadet ud fra rent forretningsmæssige Hensyn har slaaet til Lyd for, at der maatte kræves et samlet Regnskab for samtlige Baner. Jeg deler ganske den Betragtning, men jeg følger til for mit Vedkommende, at jeg indtager samme Stilling ogsaa ud fra Hensynet til de Egne, gennem hvilke de Baner, som man ikke regner med som forrentningspligtige, løber.

Naturligvis finder jeg det i høj Grad rimeligt med det Forbehold, som jeg her har nævnt, at Statens Virksomheder drives saa forretningsmæssigt som vel muligt. Men med Hensyn til dette at faa en virkelig forretningsmæssig Ledelse maa man ikke glemme, at Virksomhedernes Styre har to Ansigter, et Ansigt, der vender indad, og et andet Ansigt, som vender udad, udad mod det Publikum, hvis Tilslutning og Støtte til de paagældende Virksomheders Trivsel til syvende og sidst er det først fornødne. Det kunde ikke nytte, synes jeg, at man havde et nok saa ideelt Styre indadtil, hvis dette

Styre var af en saadan Beskaffenhed, at Publikum var misfornøjet dermed, ikke følte sig tilfreds dermed og som Følge deraf i størst mulig Udstrækning søgte at undgaa disse Virksomheder. Naturligvis, hvor Taleren er om monopoliserede Virksomheder som f. Eks. visse Dele af Postvæsenet og hele Statstelegraf og -telefonvæsenet, gælder dette i mindre Grad, men til Gengæld gælder det unægtelig i saa meget desto højere Grad for Statsbanerne, som netop i den sidste Tid har været ude for en meget skrap Konkurrence. De Bemærkninger, jeg nu skal knytte til de forelagte Lovforslag, drejer sig i alt væsentligt om Statsbanerne, der jo er langt den betydningsfuldeste af de Virksomheder, der er Tale om i Forslagene.

Med Hensyn til § 1 skal jeg udtale min Tilfredshed med, at det nu udtrykkelig præciseres, at Generaldirektøren som en Departementschef staaar umiddelbart under Ministeren. Oprindelig var Forholdet vist det, at der i Ministeriet var et ministerielt Departement for Statsbanevæsenet, og dette Departement blev ved Styrelsesreformen i 1915 paa en Maade indbygget i Generaldirektoratet. Jeg finder det udmærket, at dette Generalsekretariat nu forsvinder. Det havde efterhaanden udviklet sig til et Overgeneraldirektorat, som tiltog sig bestandig større Myndighed, og som tillige — hvad der var det beklagelige ved det — virkede som et Omsvøbsdepartement i meget høj Grad, takket være vel nok det, at der hos det tjenstgørende Personale i Generalsekretariatet var Mangel paa virkelig jernbaneteknisk Uddannelse. Jeg ser nok af Folketingets Forhandlinger, at den tidligere Trafikminister, Hr. Slebsager, har udtalt sin store Tilfredshed med Generalsekretariatets Arbejde. Det kan jeg ikke indvende noget imod, det maa han om, men jeg vil rigtignok tilføje, at jeg egentlig ikke tror, man kunde faa Personalet ude omkring til at raabe hør til den Anerkendelse. Generalsekretariatet havde efterhaanden antaget rent kæmpe-mæssige Dimensioner; foruden Generalsekretæren sad der ikke mindre end 3 Kontorchefer, 9 Fuldmægtige, 7 Sekretærer og mellem 40 og 50 andre Tjenestemænd. Nu foreslaas det strøget, udslettet og samtidig erstattet med et Kontor for Personlevæsenet. Jeg vil haabe, eller rettere sagt, jeg synes, man har Lov til at kræve, at det ikke bliver til en blot og bar Navneforandring, men at der ogsaa virkelig vil finde en Besparelse Sted, hvad Personale angaar, og jeg kan i saa Henseende for saa vidt glæde mig over Trafikministerens Udtalelse, som han i sin Tale her i Tinget sagde, at der